

Πρόγραμμα Δράσης της Διεθνούς Ένωσης Γυναικών (υιοθετήθηκε από το 29ο Συνέδριο στην Αθήνα το 1992)

Διακήρυξη Αρχών

Η Διεθνής Ένωση Γυναικών

Παραμένει σταθερή στην αρχή των ίσων δικαιωμάτων για γυναίκες και άνδρες.

Αναγνωρίζει ότι για την επίτευξη των στόχων της Δεκαετίας των Ηνωμένων Εθνών για τη Γυναίκα —Ισότητα, Ανάπτυξη και Ειρήνη— είναι απαραίτητη η δημιουργία μιας κοινωνίας που να βασίζεται στην ελευθερία και στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική δικαιοσύνη σε ένα αλληλοεξαρτώμενο κόσμο.

Επιβεβαιώνει την πίστη της στις αρχές των διακηρύξεων και συμβάσεων των Η.Ε. για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα καθώς και την αποστροφή της για κάθε διάκριση που γίνεται λόγω φύλου, φυλής, χρώματος ή θρησκευματος οποτεδήποτε και οπουδήποτε συμβαίνει.

Στοχεύει στην παγκόσμια υιοθέτηση και εφαρμογή της Σύμβασης για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε βάρος των Γυναικών.

Ισότητα στα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα

Η Διεθνής Ένωση Γυναικών λαμβάνοντας υπόψη ότι:

Η ουσιαστική συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή είναι απαίτηση της δημοκρατίας και παράγοντας για την πραγματοποίηση της ισότητας και της ανάπτυξης και για την καθιέρωση της ειρήνης και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η σημερινή συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων και ιδιαίτερα στα όργανα πολιτικής εξουσίας πολύ απέχει από το να είναι ίση.

Θετικά μέτρα (πέρα από τη νομοθετική αναγνώριση των ίσων πολιτικών δικαιωμάτων) είναι απαραίτητα για την επίτευξη της ισότητας.

Το σύστημα της ποσόστωσης είναι ένα από τα αποτελεσματικότερα μέτρα για την επίτευξη του στόχου της ισότητας των φύλων.

Συνιστά στις οργανώσεις-μέλη να:

- (α) Παροτρύνουν τις κυβερνήσεις τους, τα πολιτικά κόμματα και άλλα κέντρα λήψης αποφάσεων να εισαγάγουν τη δημοκρατία της ισότητας, δηλαδή να υιοθετήσουν μια ποσοτική συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα πολιτικά και διοικητικά όργανα —κεντρικά και τοπικά— σε όλους τους καταλόγους των υποψηφίων, σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων και στις διεθνείς αντιπροσωπείες.
- (β) Ενθαρρύνουν τις γυναίκες με θετικά μέτρα για να συμμετέχουν σε όλα τα επίπεδα των κυβερνήσεων, να κατεβαίνουν υποψήφιας όλων των πολιτικών κομμάτων και να παίρνουν μέρος σε κάθε σχεδιασμό και λήψη αποφάσεων για να εξασφαλίσουν ότι οι γυναικείες απόψεις αναγνωρίζονται και λαμβάνονται υπόψη.
- (γ) Καθιερώνουν, αναπτύσσουν και διατηρούν επαφές με τον εθνικό μηχανισμό έτσι ώστε να προωθεί αποτελεσματικά και να ενισχύει τα μέτρα για την ισότητα των γυναικών και να τονίζουν τη σημασία της ευρείας δημοσίευσης και διανομής των Μελλοντικών Στρατηγικών των Ηνωμένων Εθνών (Forward-Looking Strategies) και της Σύμβασης για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε βάρος των Γυναικών.
- (δ) Παροτρύνουν κυβερνήσεις και διεθνή όργανα να εφαρμόσουν τις αρχές, τα άρθρα και στρατηγικές —De Jure και De Facto— των παραπάνω μελλοντικών στρατηγικών και της Σύμβασης των Η.Ε. — σε κάθε μελλοντική νομοθεσία.
- (ε) Προωθήσουν θετικά μέτρα για να συμμετέχει μεγαλύτερος αριθμός γυναικών σε υψηλές θέσεις σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Ισότητα στον Οικονομικό Τομέα

Η Διεθνής Ένωση Γυναικών λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομική ανεξαρτησία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ισότητα, παροτρύνει τις οργανώσεις-μέλη να εργαστούν με στόχο την επίτευξη των κατωτέρω στόχων:

A. Μισθός/Απασχόληση

1. Να εφαρμοσθεί η ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας.
2. Να δοθούν διευκολύνσεις, όπως κέντρα για την φροντίδα των παιδιών, ελαστικότητα στις συνθήκες εργα-

σίας (ωράρια εργασίας, άδειες κ.λπ.) για όλους τους εργαζόμενους με οικογενειακές υποχρεώσεις χωρίς απώλεια των οφελγημάτων τους ή άλλων διακρίσεων.

3. Να παροτρυνθούν οι κυβερνήσεις, οι εργοδότες και οι συνδικαλιστικές ενώσεις για να υιοθετήσουν πρακτικά μέτρα για να δώσουν στις γυναίκες υπαλλήλους τις ευκαιρίες που χρειάζονται για να σταδιοδρομήσουν.

B. Αυτοαπασχόληση

1. Να έχουν οι γυναίκες ίση πρόσβαση για την αγορά της, την απόκτηση πιστώσεων, και κάθε νομική, τεχνική και διαχειριστική υποστήριξη για τη δημιουργία επιχείρησης και επαγγελματικής άσκησης.
2. Να έχουν οι αυτοαπασχολούμενες γυναίκες δικαίωμα σε πλήρη σύνταξη και ασφαλιστική κάλυψη υγείας.

Γ. Οφέλη σχετιζόμενα με την εργασία

1. Να καθιερωθεί η ισότητα ανάμεσα στις γυναίκες και τους άνδρες στα θέματα που αφορούν τη σύνταξη εργασίας, τα προγράμματα ασφάλισης για την υγεία και την ανεργία, με ειδική μέριμνα για τις ιδιαίτερα ευαίσθητες κατηγορίες εργαζομένων όπως οι άμισθες βοηθοί οικογενειακών επιχειρήσεων, και οι μεταναστες.

Δ. Οικιακή εργασία

1. Η αναγνώριση από τις κυβερνήσεις και τις κοινωνίες της οικονομικής αξίας στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της οικιακής εργασίας των γυναικών και τη μετατροπή αυτής της αναγνώρισης σε απτά οφέλη για τις γυναίκες.
2. Την αναγνώριση της εθελοντικής και οικιακής εργασίας ως εργασιακή εμπειρία σε ωρισμένους τομείς, όπως η οργάνωση χρόνου, η οικονομική διαχείριση, οι διαπροσωπικές σχέσεις και διαπραγματευτικές ικανότητες, άτυπη εκπαίδευση, παιδιατρική και γηριατρική φροντίδα υγείας.

Ε. Γενική Οικονομική Ισότητα

1. Την αναθεώρηση των οικογενειακών, ιδιοκτησιακών και κληρονομικών νόμων που αγνοούν τη συμβολή των γυναικών στην οικογενειακή ευημερία.
2. Την καθιέρωση χωριστής φορολογίας για τους συζύγους.
3. Τη συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού για την οικονομική ανάπτυξη.
4. Την παροχή επαρκούς προστασίας για γυναίκες και άνδρες που στερούνται του ελάχιστου εισοδήματος.
5. Την επίβλεψη της οικονομικής ανάπτυξης και των επενδυτικών προγραμμάτων για τις επιπτώσεις τους στην οικολογία και στον τρόπο ζωής των γυναικών.

Ισότητα στην Εκπαίδευση

Η ΔΕΓ λαμβάνοντας υπόψη ότι:

Η εκπαίδευση είναι η βάση για την πλήρη προώθηση και βελτίωση της θέσης των γυναικών και ότι είναι το βασικό εργαλείο για την εκπλήρωση του ρόλου τους ως πλήρη μέλη της κοινωνίας.

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και η Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης σε βάρος των Γυναικών παρέχουν τα βασικά δικαιώματα για τη στοιχειώδη εκπαίδευση όλων.

Συνιστά στις Οργανώσεις-μέλη όπως:

- (α) Ενισχυθεί η συμμετοχή των γυναικών με τη χρησιμοποίηση θετικών μέτρων (όπως το σύστημα ποσόστωσης) στη χάραξη της κυβερνητικής πολιτικής σε όλα εν γένει τα επίπεδα και σε όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι γυναίκες θα πρέπει να αντιπροσωπεύονται καταλλήλως στις διευθύνσεις κ.λπ. καθώς και στα σωματεία γονέων-διδασκάλων.
- (β) Ενταθεί η πίεση για την εξάλειψη του αναλφαβητισμού σε όλο τον κόσμο και για την επέκταση της στοιχειώδους εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες και, στις περιπτώσεις που αυτό έχει επιτευχθεί, να επεκταθεί η υποχρεωτική εκπαίδευση στη μέση εκπαίδευση.
- (γ) Ασκηθεί πίεση ώστε να έχουν οι γυναίκες ίσες ευκαιρίες για διαρκή εκπαίδευση, αυξάνοντας την πρόσβασή τους σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.
- (δ) Πιεσθούν οι κυβερνήσεις ώστε να αναλάβουν προγράμματα για εκείνους που εγκαταλείπουν το σχολείο σε νεαρά ηλικία.
- (ε) Ενθαρρυνθούν οι γυναίκες για να ακολουθούν μη-παραδοσιακή εκπαίδευση που θα τις οδηγήσει σε νέες εργασίες και επαγγέλματα ιδιαίτερα σε αυτά που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες.
- (στ) Παροτρύνουν τις κυβερνήσεις να συμπεριλάβουν τη διδασκαλία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τόσο στα σχολεία όσο και στην εκπαίδευση διδασκάλων.
- (ζ) Χρησιμοποιηθούν οι γυναικείες σπουδές ως μέσον καταπολέμησης των ξεπερασμένων στερεοτύπων και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση για τη διάκριση των φύλων.
- (η) Προωθήσουν την χρησιμοποίηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης για επίσημη και ανεπίσημη λαϊκή Παιδεία ιδιαίτερα των γυναικών και να ελέγχουν ώστε να μην περιέχει διάκριση φύλων.
- (θ) Ασκηθεί πίεση ώστε η εκπαίδευση για την ειρήνη να αποτελεί μέρος του σχολικού προγράμματος και να περικλείει μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για τα προβλήματα του περιβάλλοντος.

Ισότητα στο Κοινωνικό Επίπεδο

Η ΔΕΓ λαμβάνοντας υπόψη ότι:

Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου δεν έφερε τις αναμενόμενες προσδοκίες για παγκόσμια ειρήνη και δεν πραγματοποίησε την αλλαγή των οικονομικών πόρων ώστε να μεταφερθούν από τους στρατιωτικούς προϋπολογισμούς στην κοινωνική ανάπτυξη.

Η οικονομική ύφεση και η κοινωνική αναταραχή σε πολλά μέρη του κόσμου, η ξηρασία και ο φοβερός λιμός στην Αφρική έχουν επιδεινώσει φοβερά την παγκόσμια κοινωνική κατάσταση.

Συνιστά στις οργανώσεις-μέλη να:

- (α) Εργασθούν για την αλλαγή αυτών των κοινωνικών συμπεριφορών και αξιών που παραμένουν το μεγαλύτερο εμπόδιο για την ισότητα.
- (β) Ασκήσουν πίεση στις κυβερνήσεις για να παρέχουν συστήματα βοήθειας για τους γονείς που εργάζονται έξω από το σπίτι με την παροχή κατάλληλων και προσιτών ιδρυμάτων για την φροντίδα των παιδιών.
- (γ) Ασκηθεί πίεση για επαρκές σύστημα προστασίας των ηλικιωμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες και για την ανάπτυξη στρατηγικών που θα τους εντάξουν στην πορεία της ανάπτυξης.
- (δ) Εργασθούν για την εφαρμογή συγκεκριμένων και ειδικών στάσεων για να εξαλείψουν και να εμποδίσουν όλες τις μορφές πολιτιστικής, κοινωνικής και οικογενειακής βίας, κακοποίησης και εκμετάλλευσης γυναικών και παιδιών.
- (ε) Παροτρύνουν τις κυβερνήσεις να υποστηρίξουν πρωτοβουλίες για την ίδρυση καταφυγίων για κακοποιημένες γυναίκες, τηλεφωνικές γραμμές για θύματα βιασμού, δωρεάν νομικές συμβουλές και άλλες μορφές βοήθειας.
- (στ) Αυξηθεί η θεραπευτική φροντίδα τόσο για τα θύματα όσο και για τους βιαστές.
- (ζ) Προωθηθεί η προστασία του κοριτσιού και η θετική συμπεριφορά προς αυτό, και η κατανόηση ότι το κορίτσι είναι ευεργετικό κεφάλαιο και όχι βάρος για την οικογένεια.

Ισότητα στον Τομέα της Υγείας

Η ΔΕΓ λαμβάνοντας υπόψη ότι:

Η καλή υγεία είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα.

Πολλές γυναίκες δεν απολαμβάνουν ίση πρόσβαση στην ιατρική περίθαλψη καθώς και στη σχετική ενημέρωση.

Πολλά κορίτσια και γυναίκες είναι θύματα σωματικής κακοποίησης, έλλειψης ιατρικής φροντίδας και πρακτικών που είναι βλαβερές για την υγεία.

Οι γυναίκες, ενώ είναι εκείνες που φροντίζουν κυρίως για την υγεία των παιδιών και των ηλικιωμένων στις οικογένειές τους, δεν έχουν πολλές φορές την κατάλληλη φροντίδα γι' αυτές τις ίδιες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης, γεροντικής ηλικίας και αναπηρίας.

Απαιτούνται καταλληλότερα μέτρα για τις γυναίκες για την πρόληψη και θεραπεία από κατάχρηση ναρκωτικών.

Συνιστά στις οργανώσεις-μέλη να:

- (α) Κάνουν εκστρατεία ενημέρωσης για την θνησιμότητα κατά τον τοκετό καθώς και για τον οικογενειακό προγραμματισμό.
- (β) Προωθήσουν την εκπαίδευση σε θέματα υγείας, αρχίζοντας από το νηπιαγωγείο, και τη σεξουαλική εκπαίδευση, ιδιαίτερα δίνοντας βάρος στις ασθένειες που μεταδίδονται σεξουαλικά και στο AIDS.
- (γ) Προωθήσουν προγράμματα για την πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών.
- (δ) Προωθήσουν ειδικά θεραπευτικά προγράμματα για ναρκωμανείς γυναίκες και τους συγγενείς τους.
- (ε) Παροτρύνουν τις κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο να φροντίσουν για την εξάλειψη παραδοσιακών πρακτικών που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία κοριτσιών και γυναικών.
- (στ) Ενθαρρύνουν την εκπαίδευση των γυναικών στον τομέα της ιατρικής και της νοσοκομειακής περίθαλψης και να προωθούν ευρύτερη αντιπροσώπευση γυναικών σε όλη γενικώς τη βιομηχανία της περίθαλψης.
- (ζ) Προωθήσουν εκστρατεία ενημέρωσης για τους κινδύνους που περιλαμβάνει η κατάχρηση ηρεμιστικών από τις γυναίκες.

Μετάφραση: Ρένα Λάμπα